

Klára Dvořáková: Svět osamělé spisovatelky. Osobnost Anny Pammrové (1860 – 1945) v korespondenci s Pavlou Moudrou. Diplomová práce. Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2006.

Posudek vedoucí diplomové práce

Poučená čtenářská veřejnost zná Annu Pammrovou především jako adresátku dopisů básníka Otakara Březiny, feministická obec ji považuje za jednu z představitelk raného českého feminismu; zdůrazňován bývá rovněž její zájem o mírové hnutí. Na rozdíl od kdysi úspěšnější, ale v současné době pozapomenuté Pavly Moudré, je Pammrové občas věnována konjunkturální pozornost. Klára Dvořáková se podobu obou zajímavých, mimořádně vzdělaných a trochu podivínských žen pokusila zbavit některých kliše a je možné hned zkraje konstatovat, že úspěšně.

Základem tohoto úspěchu byla kvalitní heuristická základna, vycházející z archivních pramenů (SOkA Benešov u Prahy, LA PNP, zvláště zajímavé prameny ze soukromého archivu Otmara Doležala), z pramenů publikovaných (především vydaná korespondence, deník a paměti A. Pammrové), dobového tisku a kvalitního korpusu moderní odborné literatury. Práce Pavly Moudré a Anny Pammrové patří samozřejmě mezi prameny, nikoli literaturu; tento autorčin omyl je však vyvážen obratností, s níž se jí podařilo překlenout skutečnost, že osobní fond Pammrové se nedochoval, že se musela vyrovnat s torzovitostí materiálu vztahující se nejen k Pammrové, ale i k Moudré.

V úvodu se diplomatka věnuje kritice použitých pramenů a existující literatury. Vlastní strukturu práce tvoří čtyři kapitoly, logicky na sebe navazující: nesentimentální rekonstrukce života „Antievy“ Pammrové, analýza jejího díla, současníky nechápaného, a dnes budícího podiv svými smělymi vizemi, rekonstrukce života Pavly Moudré. Poslední kapitola je věnována korespondenci dvou velmi rozdílných žen. Diplomantka postřehla diferenci mezi introvertní „v pozadí stojící“ Pammrovou a veřejně činnou Moudrou – spojoval je nepříliš šťastný osobní život, literární tvorba, zájem o ženskou otázku. Čtvrtá kapitola, tvořící jádro práce, je nesporným odborným přínosem, umožňujícím díky paralelnímu nastínění postojů a názorů obou spisovatelek vystihnout jejich shodné chápání gendrových identit a jejich reflexi nelehkého postavení ženy vymykající se soudobému modelu feminity.

V čtvrté kapitole se K. Dvořáková rovněž zamyslela nad významem, hodnou a mezemi korespondence coby historického pramene, jíž v tomto konkrétním případě konfrontuje s dalšími prameny, mimo jiné s nepříliš dobře editovaným deníkem Anny Pammrové. Sympatická je autorčina důsledná snaha o interpretaci pramenů, o hledání vysvětlení, o formulaci hypotéz.

Závěr spisu nese všechny znaky kvalitní syntetizující zkratky, bohužel v něm osobnost druhé z protagonistek zůstala poněkud stranou.

Kladně lze hodnotit stylistickou úroveň práce, jasné a vytříbené formulace, čtivost. Text je v podstatě bez formálních nedostatků, dobrý dojem ruší jen ojedinělé překlapy.

Diplomová práce Kláry Dvořákové je zdařilou kvalifikační prací, přinášející nové poznatky a dokládající autorčinu obratnost a zvládnutí úskalí práce (kulturního) historika. Práci ráda doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou **výborně**.

V Hradci Králové, 28. července 2006

Prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.